ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಳಿ
ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ 2023
ವಿಷಯ : ಐಚ್ಛಿಕ ಕನ್ನಡ (16)
ಮಾದರಿ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೀಲಿಕೈ ಉತ್ತರಗಳು	ಅಂಕ
1	ಆ) ಮುಖ	1
2	ಇ) ಆಕಾಶ – ಗಗನ	1
3	ಆ) ಖುಷಿ – ಕೋಪ	1
4	ಈ) ನಿಚ್ಚ	1
5	ಆ) ನಾಗ + ಆಭರಣ	1
6	ಇ) ಬೇಗಬೇಗ	1
7	ಈ) ಕುಗ್ಗು	1
8	ಆ) ಮಡಕೆ ಮಾಡುವುದು	1
9	ಆ) ಮಾಯೆ	1
10	ಅ) ಬರೆವಾತ	1
11	ಆ) ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ	1
12	ಇ) ಓಕುಳಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾ	1
13	ಈ) ಶಿವ	1
14	ಇ) ರೈತ	1
15	ಆ) ಕುವೆಂಪು	1
II	ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ	
16	ಶಿವ	1
17	ಭೂಮಿ	1
18	ಕಾಳು	1
19	ಕಾಪಾಡು	1
20	ಪ್ರಾಣ	1
III	ಒಂದು ವಾಕ್ಯದ ಉತ್ತರಗಳು	
21	ನೀಳಾಂಜನೆ	1
22	ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣದಿಂದ	1
23	ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ / ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ / ಗುಂಡಯ್ಯನ ಮನೆಗೆ	1
24	ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು	1
25	ದಣಿವಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ರೋಗ	1
26	ಹಸನಾಗಿ/ಚೆನ್ನಾಗಿ ದುಡಿದಾಗ	1
27	ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಗಾವಿಲರು	1
28	ನಾಗವೇಣಿ / ನಾಗಿ	1
29	ರೈತ	1
30	ಎಡಬಿಡದೆ	1
IV	ಎರಡು–ಮೂರು ವಾಕ್ಯದ ಉತ್ತರಗಳು	
31	ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ	2
32	ಗುಂಡನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆ	2
33	ರಸಭರಿತವಾದ ಕಬ್ಬನ್ನು ಆನೆ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ ಕಬ್ಬಿನ ಮೇಲಿನ ಗರಿಯನ್ನು ಕುರಿಗಳು ಮೆಲ್ಲುತ್ತವೆ.	2
34	ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಡಿ ಮಾಡುವವನು ಮಧ್ಯಮ	2

	ಆಡಿಯೂ ಮಾಡದವನು ಅಧಮ	
35	ಮಗಳು, ಅಕ್ಕ–ತಂಗಿ, ಸೊಸೆ, ನಾದಿನಿ	2
36	ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ, ವಡವೆ	2
V	**ಸಂದರ್ಭ ವಿವರಣೆ: ಪದ್ಯದ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕವಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ, ವಾಕ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಿವರಣೆಗೆ ಎರಡು ಅಂಕ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಂತೆ.**	
37	ಪೊಸಯಿಸಿದಳಾಕೆ ನಾಟ್ಯಾಗಮುಮಂ – ಪಂಪ ದೇವೇಂದ್ರನು ಮುಂದೆ ಜಿನನಾಗುವ ವೃಷಭನಾಥನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ನೃತ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಪಮವಾದ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನೀಳಾಂಜನೆಯ ಆಯಸ್ಸು ಮುಗಿದ ಸಂದರ್ಭ. ದೇಹದ ಅನಿತ್ಯತೆಗೆ ನಾಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.	3
38	ಆಡಿದನಾಡಿನಾಹಾ ಶಂಕರ – ಹರಿಹರ ಕಾಯಕ ತತ್ವದ ಗುಂಡಯ್ಯನ ಮಡಕೆ ದನಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಶಿವ ಕುಣಿದಾಗ ಸುರಲೋಕದ ವಾದ್ಯಗಳು ಬಂದಾಗ ಶಿವ ಗುಂಡಯ್ಯನ ಮಡಕೆಯ ದನಿಯೇ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭ.	3
39	ಕಾಳುಮತಿಗಳಿಗೆನಿತು ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿದರೆ ಫಲವೇನು? – ಚಾಮರಸ ಮಾಯೆಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಅಲ್ಲಮನಿಗೆ ವಿಮಳೆ ಪ್ರೀತಿಯ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಮಾಯೆಯ ಪರವಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ. ವಿಮಳೆ ಅಲ್ಲಮನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕರುಣೆ ಮಾಯೆಯ ಪ್ರಾಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.	3
40	ಕೊಲ್ವುದು ಧರ್ಮವೇ ಕಳುವುದು ನೀತಿಯೇ? – ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯ ಕನ್ನಡದ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕವಿ ಹಳಗನ್ನಡವು ಪ್ರೀತಿಗೆ, ಚಂದಕ್ಕೆ ದೇಸಿಯಾದ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಾಟಿ ಉಂಟೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ.	3
41	ಹಸನಾಗಿ ದುಡಿದರೆ ಅಶನ ವಸನಗಳು – ಸರ್ವಜ್ಞ ದುಶ್ಚಟಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕವಿ ಸೇಂದಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವವನು ಹಂದಿಯಂತೆ; ಹಂದಿಯಾದರೂ ಉಪಕಾರಿ; ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಕುಡುಕ ಹಂದಿಗಿಂತಲೂ ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ.	3
VI	**ವಿವರವಾದ ಉತ್ತರಗಳು**	
42	ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅರ್ಜುನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬೇಡನ ವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಶಿವ – ಹಂದಿಗಾಗಿ ಬೇಡನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅರ್ಜುನ ಶಿವನ ಜೊತೆಯೇ ಕಾಳಗ – ಸೋತ ಅರ್ಜುನ ತನ್ನ ಸೋಲಿಗೆ ತಾನು ದೈವವನ್ನು ಮರೆತದ್ದೇ ಕಾರಣ ಎಂದರಿತು ಮರಳಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ – ಮರಳ ಲಿಂಗದ ಹೂಗಳು ಬೇಡನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತ – ಬೇಡನೇ ಶಿವನೆಂದು ಅರಿತ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೃದಯದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಂತೆ – ಜುಮ್ಮನೆ, ಮೈನವಿರೇಳಿ, ಬೆವರಿ, ಯುದ್ಧದ ಬಯಕೆ ದೂರವಾಗಿ ಭೀತಿ, ಕೌತುಕ ಹಬ್ಬಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶ ಪಶುಪತಿಗೆ, ಪರಾಶಕ್ತಿಗೆ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆನೆ, ಈತನನ್ನು ಕಾಡಿನ ಬೇಡ ಎಂದುಕೊಂಡೆನೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಅಜ್ಞಾನ ಭಾವಕ್ಕೆ ಮರುಗಿ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಧೂರನಾದೆನೇ ಎಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಾನೆ.	4
43	ಮಾಯೆಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಮನಿಗೆ ಹೇಳಲು ಬಂದ ವಿಮಳೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಮರ ಸಂವಾದ – ವಿಮಳೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರ ತರ್ಕ ಕೊಟ್ಟ ಅಲ್ಲಮ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ – ನೀರಿಗೆ ಹೆಪ್ಪನ್ನೆರೆದರೆ ಹಾಲಿನಂತೆ ಮೊಸರಾಗುವುದೇ? ಹಾಗೆ ಕಾಳುಮತಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿದರೆ ಫಲವಿಲ್ಲ – ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿಯ ನಂಟಾದರೆ ಚಿನ್ನವಾಗುವ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಸಮೇಳ ಘಟಿಸಿದರೆ ಮಾಯೆಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಾಳೆ ಎನ್ನುವ ವಿಮಳೆಯ ಸಮರ್ಥನೆ – ಅಲ್ಲಮ ಕಬ್ಬಿಣವಾದರೆ ಸರಿ ಹಳೆ ಹಂಚು ಚಿನ್ನವಾಗದು, ಚಂಚಲೆ ಮಾಯೆ, ಅವಳು ಬದಲಾಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. – ವಿಳಾಸದ ಮಾತು ಬೇಡ ಕರುಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಕಾಯಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ ಮತ್ತೊಂದು ಫಲವ ಬಯಸಲಾಗದು. ಮದದ ತಾಮಸದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಬರದು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ವಿಮಳೆಯ	4

	ಪ್ರತೀ ಮಾತನ್ನೂ ಖಂಡಿಸುತ್ತಾ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ.	
44	ಸರ್ವಜ್ಞನು ತನ್ನ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಡವಳಿಕೆ, ಲೋಭ, ದುರ್ವ್ಯಸನಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ, ದಯೆ ಕರುಣೆ, ಅನುಕಂಪ ಇದ್ದರೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರೀಯ ನಿಗ್ರಹ, ಭ್ರಾತೃತ್ವ, ಕಾಯನಿಷ್ಠೆ, ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಡುವೆ ಸಮತೆ – ಹೊಲೆಯ ಯಾರು? ಹೆಣ್ಣಿನ ಘನತೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ತ್ರಿಪದಿಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು.	4
45	ಸತಿ – ಇನಿಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಗೆ ಸಾಧಿಸಿ ಬಯ್ದರೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಖ ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸಿರಿಯಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿ ಮೇರೆ ಮೀರಬಾರದು. ಊಳಿಗದ ಸೇವಕರನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೈರಣೆಯಿಂದ ಸಂತೈಸಬೇಕು. ಪತಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಏರುಜವ್ವನದ ಕುಲಸತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೋಪಿಸದೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಡದೆ ಅನುಸರಿಸಿ, ಅರಿಯದ ಅವಳನ್ನು ಮತ್ಸರಿಸದೆ ಮೌನವಾಗಿರದೆ ಸಮ್ಮಾನಿಸಬೇಕು – ಇಳಿಜವ್ವನದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸಂಚಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾಳೆ.	4
VII	**ಭಾವಾರ್ಥ : ಪದ್ಯದ ಭಾವಾರ್ಥ :ಪದ್ಯದ ಹೆಸರು – ಕವಿ ಹೆಸರು, ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಂದರ್ಭ – 2 ಅಂಕ, ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾವಾರ್ಥ – 2 ಅಂಕ.**	
46	ಆದಿಪುರಾಣ – ಪೊಸಯಿಸದಳಾಕೆ ನಾಟ್ಯಾಗಮಮಂ – ಪಂಪ ದೇವೇಂದ್ರ ವೃಷಭದೇವನಿಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ನೃತ್ಯಸಭೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ – ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಮನಸೂರೆ ಮಾಡಿದ ನೃತ್ಯಗಾರ್ತಿ ನೀಳಾಂಜನೆಯ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ತನು, ರೂಪ, ವೈಭವ, ಯೌವ್ವನ, ಧನ, ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಆಯಸ್ಸು ಎಲ್ಲವೂ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಕ್ಷಣಿಕ. ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ಎಂದು ಹೋಲಿಸಿ ವಿವರಿಸುವ ಪದ್ಯ.	4
47	ರಂಗಧಾಮ ನೀತಿ ಶತಕ – ಕೊಲ್ವುದು ಧರ್ಮವೇ ಕಳುವುದು ನೀತಿಯೇ?– ಸಾಂಗತ್ಯ – ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯ ಯಾರೊಂದಿಗೆ ಅತೀ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರಬಾರದೆಂಬ ಲೋಕನೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪದ್ಯ – ಮದವೇರಿದ ಆನೆ, ಕೆಟ್ಟ ಹೆಂಗಸು, ಹಾವು, ಹರಿವ ನದಿ, ಬೆಂಕಿ, ಪಕ್ಕದ ದಡ್ಡ, ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಕವಿ.	4
VIII	**ಎರಡು–ಮೂರು ವಾಕ್ಯದ ಉತ್ತರಗಳು**	
48	ತಂದೆ – ಊರುಕೇರಿ ಅಲೆದು, ತಾಯಿ – ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಹುಡುಕಿದರು.	2
49	ಹಸಿರು ಸೀರೆ, ನೀಲಿ ಸೀರೆ, ಜರಿಯ ಸೆರಗು ಸೀರೆ	2
50	ಹಿಟ್ಟು ಚೆಲ್ಲಿದಂತೆ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಸುರಿವ ಮಂಜು ಮೌನ ಕಣಿವೆ. ವಿವರಣೆ.	2
IX	**ಸಂದರ್ಭ ವಿವರಣೆ: ಪದ್ಯದ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕವಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ, ವಾಕ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಿವರಣೆಗೆ ಎರಡು ಅಂಕ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಂತೆ.**	
51	ಸು.ರಂ. ಎಕ್ಕುಂಡಿ – ನಾಗಿಯ ಕಥೆ ತೇರಿಗೆ ಹೊರಟ ನಾಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಕಂಡು ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನ ಸಂದರ್ಭ – ಸ್ವಾರಸ್ಯ – ಬೆಕ್ಕಿನ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ	3
52	ಸು.ರಂ. ಎಕ್ಕುಂಡಿ – ನಾಗಿಯ ಕಥೆ ತೇರಿನ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸೀರೆ ಮಾರುವ ಚಿಗುರು ಮೀಸೆಯ ಯುವಕನನ್ನು ನಾಗಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದ ಸಂದರ್ಭ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ – ಯೌವ್ವನದ ಆಕರ್ಷಣೆ	3
X	**ವಿವರವಾದ ಉತ್ತರಗಳು**	
53	ಊರಿನ ತೇರನ್ನು ಎಳೆಯುವ ಸಂಭ್ರಮದ ಜಾತ್ರೆಗೆ ನಾಗಿ ಹೋಗಲು ಅಂದು ಬೇಗ ಮಿಂದು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದುಂಡು ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟು ಹಸಿರು ಸೀರೆ ತೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕರುವೂ ಕೂಡ ನಾಚಿತು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಾಗಿ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ.	4

54	ಬೆಕ್ಕು ಬರುವುದಲ್ಲ ಮಗೂ, ಹಾಲು ಮಡಕೆ ಮುಚ್ಚಿಡು ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಪದ್ಯ. ನಂತರ ನಾಗಿಯ ದುರಂತದೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ, ಹಾಲನ್ನು ಹೊಂಚಿಹಾಕುವ ಬೆಕ್ಕಾಗಿ ಯುವಕ/ಗಂಡಸು ರೂಪಕವಾಗಿದೆ. ಪದ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಬರುವ ಬೆಕ್ಕು ಮತ್ತು ಯುವಕನ ಸಂದರ್ಭಗಳ ವಿವರಣೆ.	4
XI	**ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯದ ಉತ್ತರಗಳು**	
55	ಹರಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾ	2
56	ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ಹೂವು, ಕರ್ಪೂರ, ಕುಂಕುಮ	2
57	ಜಲಗಾರ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆ, ಗಯಾಪುರಿ, ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಒಲ್ಲೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.	2
XII	**ಸಂದರ್ಭ ವಿವರಣೆ: ಪಠ್ಯದ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಲೇಖಕರ ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ, ವಾಕ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಿವರಣೆಗೆ ಎರಡು ಅಂಕ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಂತೆ.**	
58	ಕುವೆಂಪು – ಜಲಗಾರ ಕಾಯಕನಿರತನಾದ ಜಲಗಾರನನ್ನು ಶಿವಗುಡಿಯ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ ಯುವಕ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ. ಕಾಯಕ ತತ್ವ – ಸ್ವಾರಸ್ಯ	3
59	ಕುವೆಂಪು – ಜಲಗಾರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟ ಭಟ್ಟನನ್ನು ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ತಿರುಕ ಕಾಣದೆ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಕೋಪದಿಂದ ಭಟ್ಟ ತಿರುಕನಿಗೆ ಬಯ್ದಾಗ ಹತಾಶನಾದ ತಿರುಕ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನ ಸಂದರ್ಭ.	3
60	ಕುವೆಂಪು – ಜಲಗಾರ ಶಿವ ಜಲಗಾರ ವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ನಾನು ನಿನ್ನಂತೆ ಈ ಜಗದ ಪಾಪ ತೊಳೆಯಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಜಾಗ ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವ/ಶ್ರಮಿಕನ ಎದೆ – ಕಾಯಕ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಊರ ಜಲಗಾರನಿಗೆ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ.	3
XIII	**ವಿವರವಾದ ಉತ್ತರಗಳು**	
61	ಭೂದೇವಿಯು ತನಗೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಉಷಃಕಾಲ/ ಬೆಳಗನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಸಖಿ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕೆಂಪಿನ ಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆ ತರುವ- ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕನ್ನು ಸರಿಸುತ್ತಾ, ಉದಯಾಚಲವನ್ನು ಏರಿ, ಹಸುರಿನ ಬನಗಳ ಮುದ್ದಿಸಿ, ಗಿರಿಶೃಂಗಗಳ ಆಲಂಗಿಸಿ, ಮಂದಾನಿಲ ಬೀಸಿ, ಆನಂದವ ತಾ ಸಖಿ – ಮಂಜಿನ ಜಪಮಣಿ, ಸುಮಗಳು, ಕೆಂಪಿನ ಕುಂಕುಮ, ಹಸಿರಿನ ಸೀರೆ, ಪೈರಿನ ರಮಣೀಯತೆ, ಮುಗಿಲಿನಂಥ ಕೂದಲು, ವನಗಳ ಗಂಭೀರತೆ, ವಿಶ್ವಗರ್ಭದ ಚೆಲುವನ್ನು ಮೈತಳೆದು ಎಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಶೃಂಗರಿಸಿ ಉಷೆಯನ್ನು ಭೂದೇವಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾಳೆ.	4
62	ಶಿವನ ಆಭರಣಗಳು – ಚಂದಿರ, ಗಂಗೆ, ಹಣೆಗಣ್ಣು, ಹಾವು/ಉರಗ, ಜನಿವಾರ, ಬೂದಿ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಪುರೋಹಿತರು ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಶಿವ ತಾನು ಜಲಗಾರನಾಗಿದ್ದವನು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಗುಡಿಯ ಶಿವನಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ವಿವರಸಿಬೇಕು.	4
XIV	**ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು**	
63	ಪರಿನಿಷ್ಕ್ರಮಣ – ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ತೀರ್ಥಂಕರನಾಗುವವನು ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಗೃಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ – ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ವೈರಾಗ್ಯ ದೃಢಪಡಿಸಿದರೆ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ.	2
64	ಹರಿಹರ – 13 ನೇ ಶತಮಾನ – ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಕವಿ – ತಂದೆ – ಮಹಾದೇವ, ತಾಯಿ – ಶರ್ವಾಣಿ, ಗುರು-ಮಾಯಿದೇವ – ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ 64 ರಗಳೆಗಳ ರಚನೆ. ಚಂಪೂ, ಶತಕ, ಅಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಶಿವಭಕ್ತರು ಈತನ ರಗಳೆಗಳ ನಾಯಕ-	2

<table>
<tr><td></td><td>ನಾಯಕಿಯರು.</td><td></td></tr>
<tr><td>65</td><td>ಸಾಗತ್ಯ – 5 ಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸಾಂಗತ್ಯ – ಇನ್ನೂರು ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆ – ಅಂಶಗಣ ಛಂದಸ್ಸು – 4 ಚರಣ – ಹಾಡುಗಬ್ಬ – ಕನಕದಾಸ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ, ಸಂಚಿಹೊನ್ನಮ್ಮ, ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ – ಹೊಸಗನ್ನಡ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಕೆ.</td><td>2</td></tr>
<tr><td>XV</td><td colspan="2">ಛಂದಸ್ಸು</td></tr>
<tr><td>66</td><td>– UU | – UU | – –
ಅಂಬರ | ಭೂಷಣ | ಮಾಲಾ
– UU | U U – | UUUU | – UU | UU–
ಡಂಬರ | ದ ಬೆಡಂ | ಗನಮರ | ನರ್ತಕಿ | ಗಡಮೇ
– U U | U U — | – UU
ನೆಂಬುದೊ | ಧರಣೇಂ | ದ್ರಂಗಮ
– – | U U– | U – U | – – | UU –
ಳುಂಬಂ | ಪೊಗಟ | ಲ್ಕೆ ರೂಪು | ನೀಲಾಂ | ಛನೆಯಾ
4–4–4
4–4–4–4 ಕಂದಪದ್ಯ</td><td>4</td></tr>
<tr><td>67</td><td>– UU | UU U U | – – | – U U
ಗುಂಡನ | ನಿಳಯದ | ಮುಂದಂ | ನಿಂದಿರೆ
– – | – UU | – – | UUUU
ಗುಂಡ | ಯ್ಯಂ ಸುಖ | ದಿಂ ಬಾ | ರಿಸುತಿರೆ
4–4–4–4 ಮಂದಾನಿಲ ರಗಳೆ – ಮೊದಲ ಪ್ರಕಾರ</td><td>4</td></tr>
<tr><td>XVI</td><td colspan="2">ಅಲಂಕಾರ</td></tr>
<tr><td>68</td><td>ಉಪಮೇಯ – ನಾಗಿಯ ರವಿಕೆ
ಉಪಮಾನ – ಇಂದ್ರಧನು
ಸಮಾನ ಧರ್ಮ – ಹೊಳೆವ
ಉಪಮಾ ವಾಚಕ – ಅಂತೆ
ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ರವಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಇಂದ್ರಧನುವಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರಿವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರ.</td><td>4</td></tr>
<tr><td>69</td><td>ಯಮಕಾಲಂಕಾರ – ಮೂರು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಷರಗಳುಳ್ಳ ಪದ ಅಥವಾ ಪದಭಾಗ. ಪದ್ಯದ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ ಅಥವಾ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಯಮಕಾಲಂಕಾರ.</td><td>4</td></tr>
<tr><td>XVII</td><td colspan="2">ಅನುವಾದ</td></tr>
<tr><td>70</td><td>ಅರ್ಜುನನು ಶಿವನೊಂದಿಗೆ ಮುಷ್ಠಿಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸೋಲುಂಟಾಯಿತು. ಹಲವು ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೋಲು ಉಂಟಾಯಿತು ಎಂದು ತನ್ನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಕರುಣಾಸಾಗರಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶಂಕರನಿಗೆ ಸೇವಕತನದಿಂದ ಶರಣಾಗಿ ಆತನ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ವೈರಿಯನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅರ್ಜುನನು ಚಿಂತೆಯೆಂಬ ಕೆಸರನ್ನು ವಿವೇಕ ಎಂಬ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾಗುತ್ತಾನೆ.</td><td>4</td></tr>
</table>